

[Bording.]

har været med fra Begyndelsen, men de kommer saa efterhaanden, fordi de kommer til Erkendelse af, at det vilde have været klogt at have været med, og saa skal en saadan Kommission til at træde i Virksomhed, hver Gang en ny Landmand vil være med. Det er jeg bange for vil gøre Arbejdet saa vanskeligt og besværligt, saa det maaske bliver uoverkommeligt, eller i alt Fald vil bevirke, at mange enkelte Landboere ikke kan komme med, fordi det bliver for kostbart og omstændeligt. Jeg vil derfor meget henstille, at man søger at finde en Metode, som er mere virksom end den, den højtærede Minister her har anvist. Men ellers kan jeg paa mit Partis Vegne tilsige Ministeren vor mest velvillige Medvirken til Lovforslagets Gennemførelse, ogsaa dets Gennemførelse saa hurtigt som muligt, saaledes at det kan blive til Lov i indeværende Samling.

Vesterager: Det er mit Partis Opfattelse, at Mergelselskaberne har haft den allerstørste Betydning for Landets mergelfattige Egne, og det har jeg i alt Fald personlig haft rig Lejlighed til at iagttage i Vestjylland. I den Retning er vi ogsaa enige med den højtærede Landbrugsminister, og vi vil være med til at arbejde for Lovforslagets Gennemførelse her i dette høje Ting. Vi maa dog ønske en kort Udvalgsbehandling. En saadan er jo ogsaa ønsket fra anden Side, og jeg formoder, at det vil blive foreslaaet fra den Side, at Lovforslaget henvises til Udvalg, hvor saa enkelte Spørgsmaal nærmere vil kunne klares.

Det er efter vor Opfattelse Lovforslagets Mening at søge at ordne Forholdene saaledes, at alle Lodsejere, som ønsker det, kan komme med og ikke skydes ud af Frygt for, at de ikke kan opfylde deres Forpligtelser i disse vanskelige Tider. Jeg forstaar saa godt denne Tanke, og jeg tænker her særlig paa Jordbrugere, som begynder paa bar Hedejord, og hvis økonomiske Fremtid er nøje knyttet til, om de kan faa Mergel eller ej. Det kan imidlertid ikke nægtes, at der i § 1 er Bestemmelser, som er af meget stor Betydning, og man maa saa fra vor Side forlange, at Virkningerne heraf undersøges ret nøje. Man maa ogsaa tage Hensyn til, hvorledes Kreditforeningerne vil se paa en saadan Foranstaltning. Man skyder Fordringen ind som en Førsteprioritet i Ejendommene og stiller den fuldstændig lige med Skatterne; vi ved jo alle sammen, at vi faar Skatterne skudt ind i Ejendommene som første Prioritet, og vi har jo ikke været saa sparsomme med at lægge tunge Skatter paa.

Nu kommer her altsaa en Fordring, som er lig med Skatterne, og som altsaa uden videre skubbes ind som første Prioritet. Det er noget, man efter min Mening maa være noget forsigtig med, og man maa i alt Fald tage Hensyn til, hvorledes Kreditforeningerne ser paa det, og hvorledes man i det hele taget kan tænke sig, det vil komme til at virke. Jeg forstod ogsaa Venstres Ordfører saaledes, at det var et Spørgsmaal, der maatte behandles med Varsomhed, og at det var Ting, som kun kunde gennemføres der, hvor man virkelig saa, at der var vigtige Samfundshensyn at tage.

Hvad angaar de enkelte Spørgsmaal, der kunde være at drøfte vedrørende Lovforslaget, er jeg enig i den Betragtning, at de maa henvises til Udvalget. Jeg tror, at der er tildelt Landvæsenkommissionen en meget stor Opgave og en meget stor Indflydelse, og jeg skal ikke paa Forhaand afgøre, om den vil arbejde tungt eller let, om den vil være langsom eller hurtig i Vendingen. Jeg har mine Tanker derom, og jeg har min Frygt for, at det maaske nok kunde blive et noget tungt Apparat at arbejde med. Kan man anvise noget, der er bedre og fuldt betryggende, kan det jo tages op til Drøftelse, saaledes som jeg ogsaa forstod den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, og jeg er villig til paa mit Partis Vegne at tilsige Støtte dertil, for jeg synes, at man gennem Lovforslaget faar Indtryk af, at Landvæsenkommissionen vender tilbage noget hyppigt, og at der overfor visse Spørgsmaal angaaende de enkelte Lodsejere o. s. v. maaske kunde være Grund til at tage noget mindre højtideligt paa det.

Med disse Bemærkninger skal jeg tilsige mit Partis Villighed til at gaa ind i et sagligt Arbejde i Udvalget for at naa et godt Resultat og for at se at faa Lovforslaget gennemført, idet jeg er ganske enig i den Betragtning, der ligger til Grund for Lovforslaget: at det har den allerstørste Betydning for mange Egne her i Landet, at disse Mergelselskaber kan fortsætte deres heldbringende Virksomhed i Landbrugets Tjeneste.

Holdgaard: De Betragtninger, der blev gjort gældende bl. a. af det ærede Medlem Hr. Raunkjær angaaende, hvilke Kulturværdier der er tilflydt det danske Samfund bl. a. gennem det Arbejde, som er taget op af Mergelselskaberne, kan jeg selvfølgelig helt og fuldt tiltræde; jeg finder ogsaa, det er naturligt, at dette bliver fremført her ved et saadant Lovforslags Behandling, fordi det jo i høj Grad danner